

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Směrnice SP

POŽADAVKY NA DOKUMENTACI PRO SYSTÉMY/SLOŽKY

ZÁKLADNÍ POŽADAVKY PRO UZNÁNÍ ZPŮSOBILOSTI
SYSTÉMŮ A SLOŽEK ATM/ANS K POUŽITÍ V CIVILNÍM LETECTVÍ
(ROZSAH, OBSAH, FORMÁLNÍ ÚPRAVA)
A POSTUP ÚCL

CAA/S-SP-016-2/2019

Č. j.: 004560-23-701

V Praze dne: 28. 4. 2023

Verze: 3.0

Schválil (podpis):

Datum účinnosti: 28. 04. 2023

Za správnost navrhovatel:

Ing. Josef Kopp

Ing. Vítězslav Hezký
ředitel Sekce provozní

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ROZDĚLOVNÍK

Status	Příjemce	Uložení
originál + potvrzení o seznámení se s vnitřní směrnicí	Správce dokumentu ONS	Složky interní dokumentace ONS
Elektronická kopie	Správce dokumentu ONS	Intranet

SEZNÁMENÍ SE S DOKUMENTEM

Formulář potvrzení o seznámení se s interním dokumentem zaměstnanců Odboru navigačních služeb Sekce provozní je přiložen k originálu této směrnice, viz Rozdělovník.

ZÁMĚRNÉ NEPOUŽITO

[illegible]

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

OBSAH

ROZDĚLOVNÍK.....	3
SEZNÁMENÍ SE S DOKUMENTEM	3
KONTROLNÍ SEZNAM STRAN.....	4
ÚČINNOST SMĚRNICE, ZMĚN A OPRAV.....	5
OBSAH	7
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	10
POJMY A DEFINICE.....	11
1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ.....	12
1.1 ÚČEL A PŘEDMĚT ÚPRAVY	12
1.2 CÍLE SMĚRNICE	12
1.3 ZÁVAZNOST SMĚRNICE A ODPOVĚDNOST	12
1.4 Vztah k dalším vydaným dokumentům.....	12
2 Výklad základních nařízení interoperability systémů a složek EATMN	13
3 EATMN znázornění	14
3.1 Zdůvodnění požadavku na znázornění.....	14
3.2 Kategorie systémů a složek ATM/ANS	14
3.3 Definování EATMN znázornění poskytovateli LNS.....	14
3.4 Stanovení předpisové základny a prostředků shody.....	15
3.5 Postupy	15
3.6 Postup ÚCL	15
3.7 Požadované výstupy z definice znázornění	16
4 Požadavky na předkládaný dokument Prohlášení ES o shodě / vhodnosti k používání.....	17
4.1 Obecně.....	17
4.2 Zodpovědnost za zpracování dokumentu	17
4.3 Použití dokumentu	17
4.4 Obsah dokumentu	17
4.5 Modifikace a konstrukční změny	20
4.6 Prohlášení dodavatele o shodě	20
4.7 Zvláštní případy	20
4.8 Poskytovatelé LNS	20
4.9 Úřad pro civilní letectví	20

5	Soubor technické dokumentace	21
5.1	Účel.....	21
5.2	Obsah TF	21
5.3	Forma a zásady zacházení s TF	22
6	Požadavky na předkládaný dokument Prohlášení ES o ověření systému EATMN	23
6.1	Obecně.....	23
6.2	Postup ověření	23
6.3	Obsah dokumentu	24
6.4	Zodpovědnost za dokument.....	24
6.5	Úřad pro civilní letectví	25
7	Ověřování systémů (LPZ), které nespádají do EATMN dle článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139	27
7.1	Obecně.....	27
7.2	Aplikace postupu	27
7.3	Předpisová základna	28
7.4	Požadavky na předložení důkazních materiálů.....	28
7.5	Úřad pro civilní letectví	28
8	Grafická forma a provedení dokumentů	29
9	Přílohy a odkazy	30
9.1	Seznam základního legislativního rámce.....	30
9.2	Seznam relevantních dokumentů IR, PNK, NK:.....	30
9.3	Doporučené odkazy	31
9.4	Doporučené internetové odkazy	31
9.5	Příklad matice shody.....	32
9.6	Kontrolní list k plnění ustanovení tohoto dokumentu	34
10	PŘECHODNÁ, ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.....	40

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Zkratka	Význam zkratky český	Význam zkratky anglický
AIS	Letecká informační služba	Aeronautical Information Service
ANS	Letové navigační služby	Air Navigation Services
ANSP	Poskytovatel letových navigačních služeb	Provider Air Navigation Services
ATM	Uspořádání letového provozu	Air Traffic Management
CNS	Komunikace, navigace a sledování	Communication, Navigation and Surveillance
CS	Specifikace Společenství (EU)	Community Specification
ČSN	Česká technická norma	---
DG/TREN	Generální ředitelství (Evropské komise) pro dopravu a energetiku	(European Commission) Directorate-General for Transport and Energy
DoC	Prohlášení o shodě (složky)	Declaration of Conformity
DoV	Prohlášení o verifikaci (systému)	Declaration of Verification
DSU	Evropská síť řízení letového provozu	Declaration of Suitability for Use
EATMN	Evropská síť řízení letového provozu	European Air Traffic Management Network
EC	Evropská komise	European Commission
ED	Dokument vydaný agenturou EUROCAE	EUROCAE Document
EMC	Elektromagnetická kompatibilita	Electromagnetic Compatibility
EN	Evropská norma	---
ER	Hlavní požadavek	Essential Requirement
EU/ES	Hlavní požadavek	European Union/ European Community
EUROCAE	---	European Organisation for Civil Aviation Equipment
EUROCONTROL	---	European Organisation for the Safety of Air Navigation
FAT	Testy prováděné u výrobce	Factory Acceptance Test
ICAO	Mezinárodní organizace pro civilní letectví	International Civil Aviation Organisation
IR	Prováděcí pravidlo	Implementing Rule
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci	International Organization for Standardization
LNS	Letové navigační služby	Air Navigation Services
LPS	Letové provozní služby	Air Traffic Services
LS	Letecké služby	Aeronautical services
LPZ	Letecké pozemní zařízení	---
LVD	Směrnice pro použití nízkých napětí	Low Voltage Directive
MoC	Prostředky prokázání shody	Means of compliance
N EP a R (ES/EU)	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES/EU)	Regulation (ES/EU) of the European Parliament and of the Council

NSA	Vnitrostátní dozorový orgán (v ČR určené funkce vykonává ÚCL)	National Supervisory Authority
NV	Nařízení vlády	---
ONS	Odbor navigačních služeb	Air Navigation Services Department
OPZ	Osvědčení provozní způsobilosti	---
OTZ	Osvědčení typové způsobilosti	---
RCMS	Systém dálkového ovládání a monitorování	Remote Control and Monitoring System
OI	Oddělení interoperability ÚCL	---
ROHS	Omezení užívání některých nebezpečných látek	Restriction of the use of certain Terminal Equipment
R&TTE	Rádiová a telekomunikační koncová zařízení	Restriction of the use of certain Hazardous Substances
SAT	Testy prováděné u zákazníka	Site Acceptance Test
SP	Sekce provozní	Aeronautical Operational Division
TF	Soubor technické dokumentace	Technical File
TR	Technické povolení	Technical Release
ÚCL (CAA)	Úřad pro civilní letectví	Civil Aviation Authority
WEEE	Odpadní elektrické a elektronické zařízení	Waste Electrical and Electronic Equipment

POJMY A DEFINICE

Pro účely této směrnice se použijí definice stanovené v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139, v článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 (ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1070/2009) a v článku 2 a Příloze I prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373.

Dále se použijí tyto definice:

- Matice shody** (Compliance Matrix) je dokument, vytvořený poskytovatelem letových navigačních služeb, který poskytuje logické zdůvodnění o tom, že systém byl navržen tak, aby byla zajištěna interoperabilita v jeho technickém a provozním prostředí.
- Posuzování shody** je proces prokázání shody s hlavními požadavky (ER) nařízení (EU) 2018/1139 a příslušných prováděcích nařízení Komise (EU/ES) pro zajištění interoperability.
- EATMN znázornění** je zmapování reálných systémů poskytovatelů letových navigačních služeb, pokud jde o složky a systémy EATMN, pro které uplatňují poskytovatelé letových navigačních služeb postupy posuzování shody.
- Prostředky prokazování shody** (MoC) je soubor požadavků pocházející ze specifikací EU/ES, dalších standardů, norem a speciálních technických specifikací, které jsou považovány za prostředek souladu s předpisovou základnou.
- Postupem**, jak je používán v souvislosti s nařízením o interoperabilitě, se rozumí standardní metoda pro technické nebo provozní využití systémů, v rámci dohodnutých a ověřených provozních koncepcí, které vyžadují jednotné uplatňování v celé Evropské síti řízení letového provozu.
- Předpisová základna** definuje povinná ustanovení uvedená v příslušných právních předpisech EU – hlavní požadavky (ER) a prováděcí pravidla (IR) v rámci prováděcích nařízení Komise (EU/ES) pro interoperabilitu, a pokud je to vhodné, také vnitrostátní pravidla, normy a předpisy.

1 ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1.1 ÚČEL A PŘEDMĚT ÚPRAVY

Uváděné postupy ÚCL, aplikované při schvalování (uznávání) způsobilosti systémů a složek ATM/ANS k použití v civilním letectví, jsou aplikovány s cílem vyhovět požadavkům evropské legislativy.

Uplatňované principy certifikačních procesů v žádném případě nesnižují požadavky na kvalitu, bezpečnost a spolehlivost systémů a složek ATM/ANS. Jejich aplikací jsou vytvářeny předpoklady plnění opatření a souvisejících postupů pro zajištění interoperability evropské sítě řízení letového provozu (EATMN), což znamená plnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) a prováděcích nařízení Komise (EU).

V konečném důsledku to znamená, že popisované postupy posuzování vhodnosti LPZ k použití v civilním letectví musí vyhovět nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví (dále jen Nařízení EP a R (EU) 2018/1139). Důvodem pro aplikaci dále popisovaných postupů je dosažení stanovení činností a jejich vzájemných vztahů v procesech ověřování vhodnosti a dokladování způsobilosti systémů a složek ATM/ANS, určených pro použití v civilním letectví pro výrobce a/nebo dodavatele systémů a složek ATM/ANS.

1.2 CÍLE SMĚRNICE

Plnění požadavků nezbytných k získání souhlasu s použitím systémů a složek ATM/ANS v civilním letectví vychází z platné legislativy a je prosazováno prostřednictvím národního dozorového orgánu (ÚCL) v souladu s požadavky na interoperabilitu systémů a složek ATM/ANS v EATMN dle čl. 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.

Je kladen důraz na odpovědnost, kompetentnost a profesionální erudici pracovníků poskytovatele LPS, resp. provozovatele systémů a složek ATM/ANS v rámci jejich celého životního cyklu, zejména v počátečních fázích životního cyklu systémů a složek ATM/ANS, včetně stanovení a verifikace technicko-provozních a bezpečnostních požadavků.

1.3 ZÁVAZNOST SMĚRNICE A ODPOVĚDNOST

Tento dokument je závaznou směrnicí Úřadu pro civilní letectví a stanovuje základní zásady pro aplikaci postupů ÚCL v rámci certifikačních procesů při schvalování (uznávání) způsobilosti systémů a složek ATM/ANS s ohledem na implementaci ustanovení Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.

Dokument uvádí a popisuje požadavky, jejichž plnění je nezbytné pro úspěšné završení procesu pro uznání způsobilosti systémů a složek ATM/ANS v civilním letectví.

Dokument stanovuje základní obsah, rozsah a zásady pro zpracování formalizovaných dokumentů a jejich požadovaných příloh, které jsou ÚCL předkládány v rámci procesu pro schválení (uznání) způsobilosti systémů a složek ATM/ANS v civilním letectví a/nebo k vyjádření stanoviska k příslušnému dokumentu (např. Prohlášení ES o ověření systému – viz kap. 6).

Dokument slouží současně jako rámcový postup inspektorů ÚCL pro činnosti dohledu nad plněním požadavků interoperability.

1.4 . Vztah k dalším vydaným dokumentům

Tento dokument ve formě směrnice

a) nahrazuje dokument:

- Požadavky na dokumentaci pro systémy/složky. Základní požadavky pro uznání způsobilosti systémů a složek ATM/ANS k použití v civilním letectví (rozsah, obsah, formální úprava) a postup ÚCL, Směrnice ÚCL/SP, CAA/S-SP-016-1/2019, 3. vydání,

b) má vazbu na dokumenty:

- Dohled nad řízením změn u poskytovatelů služeb a u organizací pro výcvik řídicích letového provozu Směrnice ÚCL/SP CAA/S-SP-009-n/2019,

2 Výklad základních nařízení interoperability systémů a složek EATMN

Jako základní nařízení pro interoperabilitu systémů EATMN bylo v rámci realizace projektu o vytvoření jednotného evropského nebo vydáno Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 ze dne 10. března 2004 o interoperabilitě evropské sítě řízení letového provozu (dále jen Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004).

Dnem 11. září 2018 vstoupilo v platnost Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (nové základní nařízení), které v ustanovení čl. 139, odst. 2) zrušuje Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, avšak jeho články 4, 5, 6, 6a, 7 a přílohy III a IV zůstávají ponechány dočasně v platnosti.

V základním Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 jsou v příloze VIII definovány systémy a složky ATM/ANS, které odpovídají strukturou a počtem systémům EATMN definovaným v Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004 v příloze I a dále hlavní požadavky na systémy a složky ATM/ANS.

Vzhledem k faktu, že zůstaly dočasně v platnosti články a přílohy Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004 týkající se ověření shody (Prohlášení ES o shodě nebo vhodnosti používání složek a Prohlášení ES o ověření systémů), avšak články a přílohy definující kategorie systémů a složek EATMN a požadavky na ně včetně stanovujících pravidel pro interoperabilitu byly zrušeny a nahrazeny zněním přílohy VIII v Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, je nezbytné přistupovat k dokumentaci systémů a složek EATMN takto:

- Prohlášení ES o shodě nebo vhodnosti používání složek (DoC - declaration of conformity, DSU - declaration of suitability) je vyžadováno ve smyslu ustanovení Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, čl. 139 odst. 2), přičemž povinnost zpracování dokumentu a jeho obsah jsou stanoveny požadavky Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, čl. 5 a přílohy III,
- Prohlášení ES o ověření systémů (DoV - declaration of verification) je vyžadováno ve smyslu ustanovení Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, čl. 139 odst. 2). Povinnost zpracování dokumentu a jeho obsah jsou stanoveny požadavky Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, čl. 6 a přílohy IV, přičemž plnění hlavních požadavků musí být vztaženo k obsahu přílohy VIII, Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.
- Ověření ES systémů a složek (leteckých pozemních zařízení) musí být poskytovatelem služeb provedeno v souladu s příslušnými pravidly interoperability tak, aby zajistil, že při jejich integraci do evropské sítě řízení letového provozu splňují hlavní požadavky na integritu, výkonnost, spolehlivost, provozní bezpečnost a kontinuitu úrovně služby dle Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.

Účelem tohoto dokumentu je zajistit jednotnou implementaci ustanovení Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, ve vazbě na platné části Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004 a dosáhnout tak interoperability mezi různými systémy, složkami a souvisejícími postupy evropské sítě řízení letového provozu s náležitým ohledem na související mezinárodní předpisy.

3 EATMN znázornění

3.1 Zdůvodnění požadavku na znázornění

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004, kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe (rámcové nařízení), definuje evropskou síť řízení letového provozu (dále jen EATMN) jako soubor 8 systémů uvedených v příloze I k Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, který umožňuje poskytování letových navigačních služeb v EU, včetně rozhraní na hranicích se třetími zeměmi. Vstupem v platnost Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 byla příloha I nařízení (ES) č. 552/2004 zrušena a systémy a složky EATMN jsou nově definovány v článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.

Poskytovatelé LNS provozují systémy, které byly vyvinuty a navrženy v souladu s místním provozním a organizačním prostředím. V důsledku toho je nutné, aby poskytovatelé LNS definovali, které technologické části reprezentují EATMN složky/zařízení a systémy, aby mohla být provedena jejich verifikace v souladu s čl. 6 Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004. Jinými slovy, poskytovatelé LNS jsou povinni zmapovat (provést zobrazení) jejich reálné technologie ve smyslu EATMN složek/zařízení a EATMN systémů, na které následně aplikují postupy a procesy prokázání shody. Tato činnost musí předcházet činnosti popsané v následujících částech a je nazývána jako definování EATMN znázornění.

3.2 Kategorie systémů a složek ATM/ANS

Systémy a složky ATM/ANS, pro které je aplikován postup schvalování k jejich použití v civilním letectví a pravidla pro interoperabilitu EATMN jsou uvedena v článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139. Jedná se zejména o systémy a postupy, jež jsou nutné pro podporu těchto funkcí a služeb:

- a. uspořádání vzdušného prostoru.
- b. uspořádání toku letového provozu.
- c. letové provozní služby, zejména zařízení pro zpracování leteckých údajů, zařízení pro zpracování přehledových údajů a zařízení pro rozhraní člověk/stroj.
- d. komunikace, včetně komunikace typu země-země a letadlo-země..
- e. navigace.
- f. přehled.
- g. letecké informační služby.
- h. meteorologické služby.

3.3 Definování EATMN znázornění poskytovateli LNS

V rámci procesu definování znázornění se zařazují složky do systémů dle článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, přičemž jednotlivé složky jsou buď závazně definovány prováděcími pravidly (IR) v rámci prováděcích nařízení Komise (EU/ES), nebo mohou být také identifikovány výrobcí konkrétního zařízení nebo poskytovateli LNS.

Výrobky nebo zařízení ATM, které nebyly definovány v rámci prováděcích pravidel a specifikací EU/ES musí výrobci a poskytovatelé LNS identifikovat jako složky v rámci systémů EATMN.

Tato identifikace složek, tvořících EATMN, závisí na konkrétním prostředí poskytovatelů LNS nebo na produktovém portfoliu daného výrobce. Poskytovatelé LNS zmapují prostředí a vazby, pokud jde o systémy EATMN a složky, které tvoří EATMN znázornění, které jsou současně kompatibilní s regulačním rámcem. Je žádoucí, aby EATMN znázornění zahrnovalo také záložní pohotovostní (standby), nouzové (fallback) a náhradní (contingency) systémy a složky.

Podobně, v závislosti na charakteru zařízení, mohou výrobci také zvážit mapování svých výrobků, předurčených pro jejich použití v EATMN (může se jednat o technické systémy nebo jejich složky).

Pro poskytovatele LNS je definování EATMN znázornění prvním a zásadním krokem při provádění posuzování shody. Proto je doporučováno použít EATMN znázornění jako prostředek k usnadnění pochopení, které systémy je požadováno s ohledem na nařízení o interoperabilitě posoudit a ověřit. Je proto doporučováno konzultovat vyhotovené EATMN znázornění s ÚCL a po jeho akceptaci zahájit

úkoly posuzování shody. Doporučuje se, aby EATMN znázornění bylo zahrnuto do souboru technické dokumentace, přiložené k prohlášení ES o ověření. Tím bude předcházeno rozporům, které někdy vyplývají z rozdílného označení (identifikaci) systému, popř. složek, v rámci vyhotoveného EATMN znázornění a v předloženém prohlášení ES o ověření, popř. v přiloženém souboru technické dokumentace (viz kap. 5).

V případě, že jsou v prováděcích pravidlech (IR) stanoveny dodatečné podmínky k provedení ověření systémů, jsou poskytovatelé LNS povinni předložit na ÚCL doklad o jejich naplnění, popř. o záměru jejich naplnění. Předložení tohoto dokladu se důrazně doporučuje spojit s konzultačními aktivitami v rámci modifikace nebo předložení nového EATMN znázornění.

Je doporučováno postupovat při tvorbě znázornění v souladu s kapitolou 3 „EUROCONTROL Guidelines on conformity assessment for the interoperability Regulation of the single European sky“ EUROCONTROL-GUID-137, v aktuálním vydání, popř. využít příkladů uvedených v příloze D stejného dokumentu.

3.4 Stanovení předpisové základny a prostředků shody

Jak bude dále blíže specifikováno, poskytovatelé LNS i dodavatelé složek jsou povinni definovat předpisovou základnu pro konkrétní systém, resp. složku, včetně prostředků shody (MoC), které budou použity k demonstraci shody systému, složky s hlavními požadavky (ER) Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, definovanými v příloze č. VIII a příslušnými prováděcími pravidly pro interoperabilitu (IR).

Tato činnost se těsně váže na budoucí provozní využití systému, resp. složky v rámci EATMN, a proto je v případě poskytovatelů LNS zásadním způsobem spojena s vytvořeným EATMN znázorněním a následně s provozním využitím jednotlivých systémů a jejich složek.

Obecně je doporučováno postupovat při definování předpisové základny pro konkrétní systém, resp. složku, včetně prostředků shody (MoC) v souladu s kapitolou 4 „EUROCONTROL Guidelines on conformity assessment for the interoperability Regulation of the single European sky“ EUROCONTROL-GUID-137, v aktuálním vydání.

Poskytovatelé LNS by měli v případě, že nejsou prostředky shody stanoveny v příslušných pravidlech pro interoperabilitu (IR), dohodnout s dodavateli, které prostředky shody (MoC) budou použity při posuzování shody s hlavními požadavky (ER) dle Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 u dodávaných složek.

Současně je vhodné brát v úvahu v rámci vytváření EATMN znázornění také složitost definování prostředků shody a proveditelnost posouzení shody s ohledem na následnou aktualizaci povinné dokumentace v průběhu celého životního cyklu systému.

3.5 Postupy

Rozsah EATMN zahrnuje systémy a postupy nutné pro podporu funkcí a služeb uvedených v článku 3.1, přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139. Postupy musí být v souladu s hlavními požadavky pro interoperabilitu (příloha VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139) a souvisejícími postupy v prováděcích nařízeních komise - např. článek 5 nařízení Komise (ES) č. 1032/2006 a článek 8 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1079/2012.

Poskytovatelé LNS musí prokázat, že postupy budou splňovat hlavní požadavky (ER) a příslušné požadavky prováděcích nařízeních (IR). Pro zajištění výkonu dohledu může ÚCL vyžádat jakékoli další informace, jako jsou různé manuály, odborné osnovy, pohotovostní plány apod. Doporučuje se, aby tyto byly za tímto účelem také součástí souboru technické dokumentace (TF).

3.6 Postup ÚCL

Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 vyžaduje, aby projektování, výroba, údržba a provoz systémů a složek EATMN byly v souladu s hlavními požadavky stanovenými v příloze VIII a podle okolností v příloze VII tohoto nařízení a dále každé prováděcí nařízení pro interoperabilitu (IR) zavazuje členské státy, aby zajistily soulad s požadavky v něm stanovenými. Jedním z požadavků je, aby poskytovatelé LNS prokázali, že splňují seznam podmínek, které umožňují provádět ověřování systému bez účasti kvalifikovaného subjektu před zahájením ověření. Takový seznam podmínek bývá uveden v příloze k prováděcímu nařízení pro interoperabilitu (IR), například příloha III nařízení Komise (ES) č. 633/2007.

Tyto podmínky zahrnují dokumentované metody, profesionální erudici pracovníků, školení a výcvik, nestrannost, atd. Proto ÚCL musí zajistit dohled nad dodržováním těchto podmínek poskytovateli LNS.

V rámci konzultačních činností s poskytovateli, v době posuzování předloženého EATMN znázornění, ÚCL posuzuje také splnění podmínek, definovaných v rámci příslušného prováděcího nařízení pro interoperabilitu (IR). Toto posouzení se provádí:

- a) Posouzením předloženého EATMN znázornění, doplněného o doklad (záměr) naplnění podmínek uvedených v příslušných prováděcích nařízeních pro interoperabilitu (IR).
- b) Konzultací s odpovědným projektovým manažerem dotčeného poskytovatele LNS.

Kopie odsouhlasených EATMN znázornění jsou zakládány na oddělení interoperability ÚCL.

3.7 Požadované výstupy z definice znázornění

Výstupem uvedené činnosti musí být přehledné a aktuální vyjádření, které popisuje všechny používané systémy a jim příslušející složky a složky samostatně používané.

Uvedené vyjádření je možno realizovat v podobě:

- a) textové,
- b) tabulkové,
- c) grafické,
- d) kombinace výše uvedených způsobů.

4 Požadavky na předkládaný dokument Prohlášení ES o shodě / vhodnosti k používání

4.1 Obecně

Povinnost ke zpracování dokumentu **Prohlášení ES o shodě** (v anglickém originále EC declaration of conformity – DoC) nebo **Prohlášení ES o vhodnosti k používání** (v anglickém originále EC declaration of suitability for use – DSU) a jejich obsah je stanoven v čl. 5 a příloze III Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, pro složky/zařízení (letecká pozemní zařízení – LPZ) evropské sítě řízení letového provozu, jejichž kategorizace je uvedena v článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.

4.2 Zodpovědnost za zpracování dokumentu

Prostřednictvím Prohlášení ES o shodě nebo Prohlášení ES o vhodnosti k používání prohlašuje výrobce složek/zařízení nebo jeho zplnomocněný zástupce usazený v EU, v souladu s čl. 5 Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, že zaručuje použití ustanovení obsažených v hlavních požadavcích, a v příslušných prováděcích pravidlech pro interoperabilitu pro tyto složky/zařízení. Jednotlivé prvky prohlášení jsou vysvětleny v příloze III Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004.

Za obsah i formu dokumentu je tedy odpovědný výrobce složek/zařízení nebo jeho zplnomocněný zástupce, který stvrzuje svoji odpovědnost a věcnou správnost prohlášení podpisem osoby oprávněné uzavírat závazky jménem výrobce nebo zplnomocněného zástupce výrobce usazeného v EU. Současně je povinen dokument opatřit datem podpisu.

V případě důkazní nedostatečnosti informací, popř. věcné nesprávnosti, neaktuálnosti nebo neúplnosti požadovaných informací v Prohlášení ES nebo v odkazovaných dokumentech tohoto prohlášení, má ÚCL právo vyžádat si zjednaní nápravy. Je však nutné si uvědomit, že doba provedení nápravy zpravidla ovlivňuje také dobu zahájení provozního využívání dotčené složky/zařízení. Sjednání nápravy vyžaduje ÚCL cestou dotčeného poskytovatele LNS, který začlenil složku/zařízení do svého systému.

Poznámka:

Vzhledem ke skutečnosti, že poskytovatelé letových navigačních služeb (LNS) jsou odpovědní za ověření (verifikaci) celkového systému i všech jeho částí, doporučuje se odpovědným zástupcům poskytovatele LNS, před převzetím patřičného prohlášení od výrobce, toto podrobit důsledné vstupní kontrole, tak aby bylo možné použít dokument v dalším procesu verifikace systému s patřičnou validitou, včetně úplnosti a aktuálnosti odkazovaných příloh.

4.3 Použití dokumentu

Prohlášení ES o shodě (DoC) se použije v případě, že je posuzována shoda složky/zařízení s požadavky specifikace EU/ES, kterými mohou být buď evropské normy pro systémy nebo složky společně se souvisejícími postupy vypracovanými evropskými orgány pro normalizaci ve spolupráci s EUROCAE nebo specifikace vypracované organizací Eurocontrol. Referenční čísla zpracovaných a schválených specifikací EU/ES jsou zveřejňována v Úředním věstníku Evropské unie.

Ve všech ostatních případech je požadováno použít Prohlášení ES o vhodnosti k používání (DSU).

DoC a DSU jsou formální dokumenty, u kterých se požaduje, aby byly výrobcem nebo jeho zplnomocněným zástupcem se sídlem v EU (ve výjimečných případech poskytovatelem LNS) zpracovány a předloženy jako důkaz, že dotčená složka/zařízení splňuje příslušné ustanovení předpisové základny.

Prohlášení ES se tak v souladu platnými částmi Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004 týká posouzení vnitřní shody složky posuzované samostatně se specifikacemi EU, které se mají dodržovat, nebo hodnocení/posouzení vhodnosti používání dané složky posuzované v rámci jejího provozního prostředí.

4.4 Obsah dokumentu

Obecně lze konstatovat, že je požadováno, aby Prohlášení ES o shodě (DoC) nebo Prohlášení ES o vhodnosti k používání (DSU) obsahovala návaznost na požadavky, které byly použity pro posuzování shody podle definované předpisové základny a odkazy na použité specifikace EU.

Z důvodu prokázání shody je důrazně doporučováno vyžadovat, aby průvodní dokumentace k DoC nebo DSU obsahovala návaznost mezi požadavky a definovanými prostředky shody (MoC), které byly použity pro posuzování shody, a mezi konkrétními ustanoveními důkazních dokumentů. Návaznost na požadavky lze dokumentovat ve formě matice shody.

Obsah dokumentu je stanoven doposud platnou přílohou III Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004 a je členěn do těchto částí:

- a) Identifikace výrobce nebo jeho zplnomocněného zástupce usazeného v EU (jméno a úplná adresa obchodní firmy a v případě zplnomocněného zástupce také úplná adresa obchodní firmy výrobce, kontaktní údaje).
- b) Odkazy na předpisovou základnu (nařízení, použité předpisy a normy), včetně celých názvů a identifikačních znaků. Uvádí se pouze zásadní dokumenty, které ovlivňují interoperabilitu, funkčnost a bezpečnost zařízení. Ostatní referenční materiály prokazující předpoklad shody nebo vhodnosti k používání se uvádí v části d).
- c) Popis složky/zařízení, adekvátní k pochopení základních částí, funkcí a účelu použití složky/zařízení, včetně provozního prostředí a vnějšího rozhraní. V této části je nezbytné uvést také přesnou identifikaci složky/zařízení stanovením názvu a přesného typu, popř. verze složky/zařízení. V případě, že složkou/zařízením je elektrotechnický / elektronický / programovatelný elektronický prvek, který obsahuje software ve smyslu prováděcího nařízení evropské Komise (EU) 2017/373 a dodatku NPA 2017-10 (Software assurance level requirements for safety assessment of changes to air traffic management/air navigation services functional systems), je požadováno tento taktéž v této části identifikovat. Pro použití hardware je požadováno stanovit minimální požadavky pro zajištění deklarované funkčnosti a spolehlivosti, které mohou být uvedeny v odkazovaných specifikacích, resp. přiložených dokumentech. V závěru popisu složky/zařízení nebo v přiložené průvodní dokumentaci je požadováno uvádět úplný seznam této dodávané dokumentace.
- d) Popis postupu použitelného pro účely prohlášení shody nebo vhodnosti k používání. Zde se popíše, jakým způsobem nebo způsoby byla získána jistota o shodě nebo vhodnosti k používání, dle konkrétního prohlášení. Součástí je identifikace složky/zařízení k systému dle článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 a dále se uvádí:
 - způsob získání jistoty o shodě s hlavními požadavky pro složku/zařízení dle přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139,
 - způsob získání jistoty o shodě s prováděcími pravidly (IR) pro interoperabilitu, definovanými v příslušných prováděcích nařízeních Komise (EU/ES).

V této části je doporučováno stanovit a obhájit referenční materiály, které byly použity při prokazování shody nebo vhodnosti k používání jako prostředky shody (např. specifikace EU/ES), ICAO dokumenty, evropské standardy, dokumenty (specifikace) Eurocontrol, dokumenty EUROCAE (standardy série ED) a další závazné dokumenty poskytovatelů LNS, resp. zadavatelů na výrobu a dodávku složky/zařízení (např. System Requirement Document, Acceptance Test Plan and Procedures, SAT, atd.), ale i další technickou dokumentaci výrobce nebo průvodní dokumentaci složky/zařízení (např. rozsah a výsledky FAT, návody na provoz a údržbu, technické a provozní/konfigurační manuály, popř. instalační materiály, atd.). Hodnotící postupy, používané ve fázi navrhování a výroby, vycházejí z modulů stanovených v rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES, v souladu s podmínkami příslušných prováděcích pravidel pro interoperabilitu.

- e) Všechna příslušná ustanovení, která složka splňuje, a zejména podmínky jejího užívání. V této části se doporučuje, aby bylo poskytovateli LNS požadováno od jejich dodavatelů složek doložit shodu uvedením podrobných křížových odkazů (cross-reference) mezi:
 - hlavními požadavky pro složku/zařízení dle přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 a konkrétními ustanoveními důkazních dokumentů, které byly definovány v předcházející části dokumentu,

- požadavky prováděcích pravidel (IR) pro interoperabilitu, definovaných v příslušných prováděcích nařízeních Komise (EU/ES) a konkrétními ustanoveními důkazních dokumentů, které byly definovány v předcházející části dokumentu.

Formálně se doporučuje realizovat křížové odkazy v přehledných tabulkách s postupnou derivací hlavního požadavku (ER) dle evropského nařízení, přes specifikaci konkrétního použitého ustanovení referenčního materiálu (MoC), až ke konkrétní položce důkazního materiálu výrobce nebo jeho zástupce usazeného v EU, či ke konkrétní položce společného dokumentu výrobce/dodavatele a odběratele/provozovatele složky/zařízení, resp. poskytovatele LNS.

V případě, že EU stanoví prováděcí pravidla (IR) pro implementaci hlavních požadavků, musí být shoda s těmito pravidly také doložena.

Pokud byla vydána specifikace EU pro posuzovanou složku/zařízení, je důrazně doporučováno použití postupů a ustanovení této specifikace k prokázání shody. V tomto případě musí být zcela zřejmé jaké specifikace EU (včetně přesné identifikace) byly použity a současně musí být zcela zřejmé, zda byly tyto specifikace splněny v plném rozsahu, včetně postupů prokazování a odkazu na dokladovou (důkazní) dokumentaci.

V případě, že zařízení je např. modernizováno částečně (postupně) a bylo použito pouze části specifikace, je požadováno použít postup obdobný jako v případě jiných referenčních materiálů – viz výše (derivate ER Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 na ustanovení specifikace EU a prokázání shody důkazních dokumentů dle postupů ve specifikaci uvedených).

- f) V případě zapojení kvalifikovaného subjektu nebo kvalifikovaných subjektů do postupu ohledně shody nebo vhodnosti k používání dle čl. 69 Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 je požadováno uvádět jeho (jejich) jméno/a a adresu/y a datum vystavení osvědčení, případně s uvedením doby a podmínek platnosti tohoto osvědčení.
- g) Datum, podpis a totožnost podepsané osoby oprávněné uzavírat závazky jménem výrobce nebo zplnomocněného zástupce výrobce usazeného v EU.
- h) Použité zkratky a názvosloví. V této části dokumentu se uvedou použité názvy, zkratky a symboly (s vysvětlením/překladem), které nejsou normalizovány, nejsou zcela běžné, které se od běžných odchyľují v pojetí daného Prohlášení ES nebo jejichž výklad není zcela jednoznačný. Pro přehledné vyhledávání se uvedené skutečnosti (zkratky, symboly, ...) řadí v abecedním pořadí.
- i) Je doporučováno, aby Prohlášení (ES) obsahovalo také seznam odkazované dokumentace. Jednotlivé tituly v seznamu odkazované dokumentace jsou opatřeny jednoznačnou identifikací (přesně identifikovaný dokument názvem, číslem vydání, revizí, atd.).
- j) Přílohy. Ačkoliv nařízení o společných pravidlech (Nařízení EP a R (EU) 2018/1139), ani platné části nařízení o interoperabilitě (Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004) nezavazují výrobce k dodání průvodních dokumentů k DoC nebo DSU poskytovatelům LNS, očekává se, že výrobce bude dodávat nebo odkazovat na část těchto dokumentů, jako jsou např.: návody, manuály, důkazy prohlášení o shodě implementace, výkonnostní specifikace apod., které lze uvádět v přílohách. Do příloh dokumentu lze zařadit všechny tituly odkazované dokumentace, které nejsou veřejně dostupné a na něž je v dokumentu odkazováno. Nejsou-li odkazované dokumenty volně dostupné, zajistí jejich zpřístupnění zpracovatel Prohlášení ES. Do přílohy lze začlenit další dokumenty a důkazní materiály prokazující shodu nebo vhodnost složky/zařízení k používání. Pokud nejsou výše uvedené dokumenty přílohou DoC nebo DSU, poskytovatelé LNS musí s ohledem na jiné regulační požadavky zajistit jejich dodání od dodavatele a zařadit je do souboru technické dokumentace (viz kap. 5) před uvedením složky do provozního užívání v rámci dotčeného systému.

V každém případě musí být výrobce připraven poskytnout všechny doprovodné doklady na žádost vnitrostátního orgánu dohledu, resp. ÚCL.

4.5 Modifikace a konstrukční změny

V případě modifikací nebo konstrukčních změn složky/zařízení je nutné mimo posouzení shody prováděných změn s předpisovou základnou také posoudit vliv těchto změn na obsah a rozsah vydaných Prohlášení ES a související odkazované dokladové dokumentace.

4.6 Prohlášení dodavatele o shodě

Požadavky na Prohlášení dodavatele o shodě ve smyslu ČSN EN ISO/IEC 17050 zůstávají tímto nedotčeny. Dodavateli se doporučuje využít současně (DoC/DSU) i k prokázání shody s ostatními evropskými a národními nařízeními a normami (např., Directive 2002/95/EC ROHS, Directive 2002/96/EC WEEE, Directive 2004/108/EC EMC, Directive 2006/95/EC LVD, ČSN EN 61508, ČSN ISO/IEC 12207, ČSN 33 2000-4-41 atd.).

4.7 Zvláštní případy

V případě, že se jedná o zařízení/složku (LPZ), která je již delší dobu v provozu a přes vynaložené úsilí (nebo z jiných objektivních příčin, např. složka již není výrobcem podporována nebo složka nebyla primárně určena pro zabezpečení LPS, atd.) již není možné dožádat Prohlášení ES od výrobce složky/zařízení nebo jeho zplnomocněného zástupce usazeného v EU, je zpracován tento dokument provozovatelem složky (poskytovatel LPS, popř. CNS) na základě jemu dostupných technicko-provozních dokumentů.

Dle rozhodnutí ÚCL lze požadavek na doložení Prohlášení ES o vhodnosti k používání, pro složku/zařízení pořízené před 20. dubnem 2004, resp. uvedené do provozu před 20. říjnem 2005 a provozované po 20. dubnu 2011, nahradit předložením Osvědčení typové způsobilosti (OTZ) nebo Souhlasu s použitím výrobku v civilním letectví, vydaného ÚCL dle postupů platných v předcházejícím období a platného v době jeho prvotního uvedení do provozu nebo jeho modifikace nebo konstrukční změny, které byly provedeny před 20. říjnem 2005.

O použití tohoto ustanovení rozhoduje ÚCL.

4.8 Poskytovatelé LNS

Poskytovatelé LNS využívají Prohlášení (DoC/DSU) a související technicko-provozní dokumentaci jednotlivých složek/zařízení jak v rámci akvizičního procesu při prokázání, že pořízovanou složku/zařízení lze bezpečně a spolehlivě použít pro konkrétní funkce v civilním letectví, tak i v rámci procesu ověření celkového systému, kdy dokumentace sloužící k prokázání shody jednotlivých složek/zařízení systému tvoří součást technické dokumentace systému dle přílohy IV nařízení (ES) č.552/2004.

V případě modifikací nebo konstrukčních změn složky/zařízení a související modifikace Prohlášení (DoC/DSU) zajišťuje provozovatel/poskytovatel LNS změnové řízení dokumentu **Prohlášení ES o ověření systému** (viz kap. 6), včetně souboru technické dokumentace (viz kap. 5).

Vzhledem k rozsahu celkového procesu v rámci životního cyklu zařízení/systému se doporučuje využít možnosti konzultací s odbornými pracovníky Úřadu pro civilní letectví pro ujasnění výše uvedených požadavků na obsah a formu předkládané dokumentace konkrétní složky/zařízení již v průběhu jejich kompletace, resp. v rámci procesu směřujícího k prokazování shody nebo vhodnosti k používání složky/zařízení a ověřování systému.

4.9 Úřad pro civilní letectví

Úřadu pro civilní letectví předkládá poskytovatel LNS zpracované dokumenty DoC/DSU výrobce/zplnomocněného zástupce v rámci dohledových činností národního dozorového orgánu, kdy je poskytovatelem LNS předkládáno Prohlášení ES o ověření systému před jeho uvedením do provozu spolu se souborem technické dokumentace, který obsahuje dokumenty DoC/DSU všech složek v systému obsažených.

V případě předložení dokumentů posoudí ÚCL kopie předložených DoC a DSU v kontextu předložené dokumentace (Prohlášení ES o ověření systému a soubor technické dokumentace). Pověřený pracovník ÚCL provádí kontrolu a v případě zjištění nedostatků postupuje dle postupu stanoveného v článku 6.6 této směrnice.

5 Soubor technické dokumentace

5.1 Účel

Soubor technické dokumentace (Technical File – TF) poskytuje důkazy o prokázání shody s platnými požadavky konkrétního EATMN systému, definovaného dle EATMN znázornění (viz kap. 2). Je zpracováván v odpovědnosti poskytovatele LNS/provozovatele LPZ a je vždy svázán s konkrétním Prohlášením ES o ověření systému (v anglickém originále EC Declaration of Verification – DoV). Jinými slovy, TF musí svým obsahem zajistit sledovatelnost splnění požadavků ze stanovených oblastí (předpisová, funkční, bezpečnostní, technická, atd.), které byly použity v procesu prokázání shody a které byly definovány jako prostředky k prokázání shody konkrétního systému, ve smyslu EATMN znázornění, s definovanou předpisovou základnou.

Účelem TF je soustředit dokumenty, které:

- a) zajišťují představení daného systému a jeho složek/zařízení (dále LPZ) ve formě technického popisu konstrukce, vlastností, funkcí a výkonnosti systému a jeho složek,
- b) určují předpisovou základnu, aplikovanou v jednotlivých fázích procesu posuzování shody poskytovatelem LNS nebo provozovatelem LPZ,
- c) dokladují způsoby a postupy provedení verifikačních procesů (výrobci, dodavatelů, poskytovatelů LNS, provozovatelů LPZ),
- d) prezentují výstupy z provedených verifikačních procesů, s cílem poskytnout patřičné důkazy o shodě systému a jeho složek/zařízení (LPZ), které mají být zasazeny do provozního používání v rámci poskytování LNS (vztah ustanovení předpisové základny a reálného zjištění v oblastech funkčnosti, bezpečnosti, vhodnosti a dostatečnosti pro daný účel atd.).

Jednotlivé důkazy (výstupy zkoušek, testování, deklarace, atd.) musí být obsaženy v TF, jako souboru dokumentů, tvořícím povinnou součást Prohlášení ES o ověření systému (DoV). Tím bude prokázáno, že definované systémy a jejich složky/zařízení (LPZ) splňují platné zákonné a oborové požadavky, další požadavky předpisové základny, včetně doplňkových požadavků ÚCL pro nestandardní případy.

Dohledatelnost plnění jednotlivých požadavků může být zdokumentována např. ve formě matice shody.

5.2 Obsah TF

Z obsahu TF musí jednoznačně vyplývat určení požadavků a postupů, které byly použity pro posuzování shody, tzn., že musí obsahovat:

- a) odkaz na konkrétní Prohlášení ES o ověření systému (DoV), se kterým souvisí a spolu se kterým je udržována aktuálnost TF poskytovatelem LNS v rámci životního cyklu systému,
- b) technický popis systému (i se zaměřením na zařazení v rámci EATMN znázornění, pokud je pro takové použití systém určen) v rozsahu základních parametrů (HW a/nebo SW), specifikace funkčnosti, případného omezení ve využití, stanovené konfigurace, podmínek instalace, včetně požadavků na prostředí a začlenění systému v rámci struktury ostatních systémů a technologií využívaných k poskytování LNS (např. externí rozhraní), atd.,
- c) řešení bezpečnostních aspektů provozu systému v rámci poskytování LNS, které jasně ukazují na splnění veškerých příslušných bezpečnostních cílů, požadavků na bezpečnost a dalších bezpečnostně relevantních podmínek v souladu s požadavky na systém řízení bezpečnosti prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373 a AMC k nařízení (např. formou studie bezpečnosti nebo studie na podporu bezpečnosti k danému systému, vypracované na základě výsledků bezpečnostního posouzení ve formě a rozsahu odpovídajícím danému účelu),
- d) úplný seznam formalizovaných dokumentů prokazujících deklarace jednotlivých výrobců nebo jejich zástupců usazených v EU pro složky/zařízení dotčeného systému ve formě DoC a/nebo DSU,
- e) kopie formalizovaných dokumentů DoC a/nebo DSU dle uvedení v seznamu (viz kap. 4),

- f) seznam a obsah dokumentů předpisové základny, které jsou uvedeny v DoV (viz odst. 6.3, písm. a) a současně nejsou veřejně dostupné,
- g) důkazy z provedených verifikací ve formě záznamů o testech a zkouškách provedených výrobcí, dodavateli, provozovateli LPZ, případně kvalifikovanými subjekty (jedná se o výstupy z verifikačních procesů, realizovaných za účelem splnění hlavních požadavků a všech konkrétních požadavků uvedených v příslušných prováděcích pravidlech pro interoperabilitu),
- h) výstupy z provedených verifikací, vyjadřující sledovatelnost shody důkazních záznamů z provedených verifikací, resp. testů a zkoušek, s plněním ustanovení předpisové základny obecně a s hlavními a všemi specifickými požadavky pro systém a/nebo jeho složky/zařízení, obsaženými ve významných prováděcích pravidlech pro interoperabilitu,
- i) aktuální EATMN znázornění, kde je ověřovaný systém uveden.

5.3 Forma a zásady zacházení s TF

Je požadováno, aby TF ve svém provedení byl fyzicky oddělen od DoV a dále:

- a) uváděl jednoznačně odvolávku na příslušné DoV,
- b) byl funkčně neustále spojen s DoV a průběžně udržován poskytovatelem LNS v průběhu celého životního cyklu daného LPZ,
- c) v případě, že verifikace jako celek, nebo některé její části byly prováděny kvalifikovaným subjektem, musí obsahovat spolupohlášení provozovatele LNS, ve kterém se uvádí, že systém vyhovuje bez výhrad nařízení o interoperabilitě nebo že zařízení nespádající do EATMN vyhovuje všem požadavkům předpisové základny uvedeným v TF.

Provozovatel LPZ je povinen TF vést a udržovat v aktuálním stavu po celou dobu životního cyklu systémů a složek ATM/ANS.

Soubor technické dokumentace musí obsahovat návaznost na požadavky, které byly použity pro posuzování shody podle definované předpisové základny a prostředků shody a v souladu s vytvořeným EATMN znázorněním, včetně dohledatelnosti jejich plnění. Návaznost na požadavky lze dokumentovat ve formě matice shody. Doporučuje se použití samostatné matice shody pro deklaraci plnění hlavních požadavků (ER) a samostatné matice pro deklaraci plnění prováděcích pravidel (IR), pokud byla vydána.

Při tvorbě matice shody je doporučováno využít návodu uvedeného v příloze F „EUROCONTROL Guidelines on conformity assessment for the interoperability Regulation of the Single European Sky“ „EUROCONTROL-GUID-137, v aktuálním vydání, popř. konzultace s pracovníky ÚCL.

Technické specifikace a specifikace EU/ES nemusí být nutně zahrnuty v TF, pokud na tyto dokumenty bude proveden odkaz jako na dokumenty samostatné, veřejně dostupné, stejně tak nemusí být zahrnuty kopie interních dokumentů zpracovatele TF, pokud je zajištěna jejich dostupnost jiným formálním způsobem.

Výsledek verifikace, certifikát shody a DoC/DSU musí být v TF obsaženy.

TF jako celek je předkládán ÚCL s DoV povinně. ÚCL, jako národní dozorový orgán, provádí posouzení obsahu, rozsahu a formy předkládaných Prohlášení ES, souboru technické dokumentace a příložených dokumentů, které byly zpracovány poskytovatelem LNS, popř. výrobcí složek/zařízení ověřovaného systému, a v případě potřeb vyplývajících z plnění úkolů státního dozoru je oprávněn vyžadovat doplnění nebo opravu předkládané dokumentace.

Stejnou verzi TF, která byla předložena ÚCL, musí poskytovatel uchovat po celou dobu životnosti systému. V případě žádosti národního dozorového orgánu jiného členského státu EU se TF žadatelé poskytuje.

6 Požadavky na předkládaný dokument Prohlášení ES o ověření systému EATMN

6.1 Obecně

Prohlášení ES o ověření systémů (DoV) je jedním z nezbytných dokumentů pro vydání souhlasu s použitím systému v civilním letectví. Ve svém obsahu musí zahrnovat hlavní záložní i nouzové části-podsystemy celkového systému EATMN.

Z důvodu časové náročnosti posouzení dokumentace související s DoV je požadováno, aby poskytovatel LNS/provozovatel systémů a složek ATM/ANS předložil tento dokument spolu s úplnou doprovodnou dokumentací k posouzení na ÚCL minimálně 30 dnů před datem plánovaného uvedení systému do provozního využívání.

Předkládací doba může být časově zkrácena z objektivních důvodů, ale pouze po dohodě s ÚCL.

Pro významné a složité systémy, které jsou vyvíjeny v delším časovém období, by měly být nastaveny určité procedury mezi poskytovatelem LNS a ÚCL s cílem pravidelné komunikace k postupu prací již ve fázi vývoje/výstavby systému s cílem časově minimalizovat závěrečnou fázi posuzování a tím dosáhnout bez zbytečných odkladů provozního nasazení systému.

Doba platnosti schváleného DoV bude spojená vždy s životním cyklem daného systému.

6.2 Postup ověření

Ověření systému je postup, v jehož rámci poskytovatel LNS nebo provozovatel systémů a složek ATM/ANS kontroluje a potvrzuje, že systém splňuje požadavky definované předpisové základny a získává tím důkazy, na základě kterých pak může být systém provozně využíván.

Ověření systému musí být provedeno pro každý z následujících aspektů:

- a) celkové provedení,
- b) vývoj a integrace systému, zejména instalace jednotlivých složek a celkového nastavení systému,
- c) provozní integrace systému,
- d) případně zvláštní ustanovení o údržbě systému, pokud jsou požadována.

Pro naplnění těchto požadavků může poskytovatel LNS/provozovatel systému připravit a použít vlastní vnitřní procedury, kterými provede ověření systémové shody. Dostatečnost tohoto řešení se však důrazně doporučuje konzultovat před začátkem verifikačního procesu s ÚCL a současně předložit k odsouhlasení navrhované postupy. Tímto je také zajišťován dohled ÚCL nad schopností poskytovatelů LNS provádět ověření systémů a prokázat jejich soulad s hlavními požadavky (ER) a s požadavky prováděcích nařízení (IR), viz kapitola 3.

Nařízení (EU) 2018/1139 v článku 69 umožňuje členským státům EU stanovit kvalifikované subjekty, které jsou oprávněny poskytovat služby posuzování shody poskytovatelům LPS v souvislosti s jejich povinnostmi při verifikaci shody.

Pokud příslušná prováděcí pravidla pro interoperabilitu, případně některá nařízení vlády (NV) vyžadují účast kvalifikovaného subjektu, pak tento subjekt plní úkoly, které mu byly přiděleny v souladu s příslušnými pravidly. Na základě svých zjištění zpracuje výsledky a vypracuje osvědčení o shodě ve vztahu k rozsahu provedených úkolů. Toto osvědčení je pak určeno pro poskytovatele LNS a slouží mu jako podkladový materiál při následném zpracování prohlášení ES o ověření systému, které je spolu s TF předáváno ÚCL k vyjádření a/nebo k posouzení v rámci procesu schvalování (uznávání) způsobilosti systému pro použití v civilním letectví.

Využit kvalifikovaného subjektu k činnostem prováděným v rámci verifikace systémů je možné kdykoliv. Povinnost využívat kvalifikovaný subjekt ke konkrétním činnostem prováděným v rámci verifikace systému však může být výslovně dána konkrétními prováděcími pravidly (IR, NV).

Účast kvalifikovaného subjektu na verifikaci systému je předmětem smluvního vztahu mezi poskytovatelem LNS a kvalifikovaným subjektem.

Seznam kvalifikovaných subjektů je udržován Komisí a publikován v Úředním věstníku EU.

6.3 Obsah dokumentu

Obsah dokumentu je stanoven přílohou IV nařízení (ES) č. 552/2004 a je členěn do těchto částí:

- a) odkazy na nařízení, včetně názvů a identifikace použitých nařízení a předpisů (předpisová základna) v rozsahu:
 - odkazy na použitá implementační pravidla (IR), pokud jsou k dispozici,
 - seznam a odkazy na specifikace Společenství (CS), pokud byly pro všechny nebo některé funkčnosti LPZ vydány, a pokud byly použity,
 - seznam a odkazy na použitou předpisovou základnu, popř. další specifické dokumenty (odkazy na předpisy, standardy a technické specifikace, dle kterých probíhalo posuzování shody), které byly použity jako prostředky k prokázání shody (MoC), jako jsou dokumenty ICAO, Eurocontrol a/nebo EUROCAE,
 - seznam a obsah zadávacích specifikací pro daný systém/LPZ,
 - jednoznačný a úplný popis významných bezpečnostních cílů, bezpečnostních požadavků a ostatních s bezpečností systémů a složek ATM/ANS souvisejících podmínek s cílem umožnit provedení bezpečnostního posouzení v následném provozním využití systémů a složek ATM/ANS v souladu s požadavky na systém řízení bezpečnosti prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373 a AMC k nařízení (např. formou studie bezpečnosti nebo studie na podporu bezpečnosti k danému systému, vypracované ve formě a rozsahu na základě výsledků bezpečnostního posouzení), pokud není součástí TF (viz 5.2 c),
- b) jméno a celá adresa poskytovatele LNS a adresa umístění posuzovaného systému,
- c) stručný popis systému a všech jeho částí, které budou v rámci instalace připojovány (antény, displeje, ...), podrobněji lze odkázat na TF (viz odst. 5.2 b)),
- d) popis postupu použitého pro prokázání shody systému, přičemž vlastní prohlášení by mělo popisovat sled procesů od kontroly konstrukčních (vývojových) požadavků až po základní testování složek/zařízení, kontroly projektu a provedení instalace a integrační testování pro potvrzení, že systém a všechny jeho složky splňují požadavky předpisové základny,
- e) jméno a adresa kvalifikovaného subjektu provádějícího úkoly v souvislosti s postupem ověření, pokud se daných procesů účastnil,
- f) odkaz na TF a odkazy na dokumenty v něm obsažené,
- g) všechna příslušná předběžná či definitivní opatření, která musí systémy splňovat, zejména všechna provozní omezení nebo podmínky provozního využívání systému,
- h) jestliže se jedná o časově omezené DoV, musí být uvedena doba jeho platnosti, v případě, že se na základě rozhodnutí poskytovatele LNS jedná o neomezenou platnost DoV, musí být toto také vyznačeno,
- i) datum vyhotovení dokumentu a podpis, spolu s identifikací pracovníka poskytovatele LNS, zplnomocněného k přijímání závazků jménem poskytovatele LNS (včetně jeho zastávané funkce).

6.4 Zodpovědnost za dokument

Odpovědnost za provedení ověření a vypracování dokumentu DoV jako výstupu z ověřovacího procesu je výhradně na poskytovateli LNS. Tento subjekt musí vytvořit v rámci své pravomoci Prohlášení ES o ověření systému a toto společně s příslušným TF předkládá ÚCL v dostatečném předstihu před uvedením systému do provozního využití při poskytování LNS.

Poskytovatel LNS je v rámci životního cyklu systému zodpovědný za průběžnou verifikaci systému, to znamená, že odpovídá i za průběžnou aktualizaci DoV. K zajištění této povinnosti musí mít vypracován a schválen příslušný postup. Tento postup pak musí uplatnit při každé změně (upgrade) systému a/nebo při změně některého z již aplikovaných titulů předpisové základny.

Je doporučováno využít pro průběžnou aktualizaci DoV a TF doporučující návod v souladu s kapitolou 7 a přílohou G „EUROCONTROL Guidelines on Conformity Assessment for the Interoperability Regulation of the Single European Sky“ EUROCONTROL-GUID-137, v aktuálním vydání.

6.5 Úřad pro civilní letectví

Úřadu pro civilní letectví předkládá poskytovatel LPS Prohlášení ES o ověření systému spolu se souborem technické dokumentace před jeho uvedením do provozu. Úřad provádí posouzení předložené dokumentace v rámci dohledových činností národního dozorového orgánu.

Bez akceptace Prohlášení ES o ověření systému, včetně obsahu a rozsahu přiloženého souboru technické dokumentace ÚCL není možné schválit (uznat) jeho způsobilost pro použití v civilním letectví, a tím umožnit uvolnění systému do provozního používání v rámci poskytování LPS.

Cílem posouzení, které je pro akceptaci ze strany ÚCL nezbytné zjistit, zda poskytovatel LNS přiměřeným způsobem ověřil, že systémy a složky splňují hlavní požadavky Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 a příslušná prováděcí pravidla pro interoperabilitu (IR). ÚCL uplatňuje zpravidla tento postup:

- a) Po doručení dokumentace na ÚCL a jejím administrativním zaevidování je určen pracovník, popř. pracovníci OI k provedení jejího posouzení.
- b) V rámci posouzení dokumentace určení pracovníci ÚCL realizují zejména tyto činnosti:
 - Prověří, zda již byly posouzeny schopnosti poskytovatele LNS provádět ověření systémů a prokázat jejich soulad s hlavními požadavky Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, a s požadavky prováděcích nařízení (IR), viz kapitola 3, nebo jsou tyto schopnosti deklarovány v předkládané dokumentaci (povinné v případě stanovení podmínek k provedení ověření systémů v prováděcích pravidlech (IR) pro interoperabilitu).
 - Posoudí obsah předložené dokumentace a ověří:
 - zda dokumentace obsahuje DoV a TF,
 - zda předložené DoV a TF vykazuje soulad s dotčeným a již dříve odsouhlaseným EATMN znázorněním,
 - posoudí obsah TF s ohledem na kapitolu 5 a obsah DoV na kapitolu 6.
 - Posoudí vazby a soulad s oznámenými změnami funkčních systémů a k postupům hodnocení v souladu s požadavky na systém řízení bezpečnosti prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/373 a AMC k nařízení, pokud se zavedení systému do provozního využívání nebo jeho změny, popř. změny (aktualizace) dříve předkládané dokumentace (DoV a TF) ke stejnému systému týkají provozní bezpečnosti. Získaných informací využijí při hodnocení argumentů bezpečnosti nebo je konzultují s pracovníkem, který hodnocení argumentů bezpečnosti u dotčeného systému provádí.
 - Posoudí vyhovění závazným požadavkům
 - DoV – Příloha IV nařízení (ES) č. 552/2004, přičemž plnění hlavních požadavků musí být vztaženo k obsahu přílohy VIII nařízení (EU) 2018/1139,
 - TF – Příloha IV nařízení (ES) č. 552/2004,
 - DoC a/nebo DSU – Příloha III nařízení (ES) č. 552/2004.
 - Posoudí vyhovění požadavkům ÚCL pro vypracování, úplnost, dostatečnost a formu předkládané dokumentace s ohledem na ustanovení této směrnice (DoV, TF, včetně DoC a DSU).
 - V rámci posouzení předložené dokumentace (DoV a TF) se dále zaměřují pracovníci ÚCL zejména na:
 - použitou předpisovou základnu,
 - použité prostředky shody (MoC),
 - popsané postupy použité pro účely ověření systému,
 - definované podmínky a provozní omezení,
 - deklarované postupy použité pro účely prohlášení shody nebo vhodnosti k používání,

- podmínky použití složek, popř. deklarovaná omezení,
 - možné vazby na provozní bezpečnost a posouzením argumentů bezpečnosti v rámci dohledu nad provozní bezpečností změn funkčních systémů.
- V případě shody posuzované dokumentace (DoV a TF) a požadavků na systémy a složky je tato dokumentace formálně ÚCL akceptována.
- c) V případě zjištění nedostatků je uplatňován pracovníky ÚCL tento postup:
- Určený pracovník ÚCL specifikuje zjištěné nedostatky, které jsou po posouzení závažnosti a míry neodkladnosti nápravy formálně oznámeny dotčenému poskytovateli LNS s požadavkem na sjednání nápravy, včetně požadovaného termínu.
 - V případě nedostatků v dokumentech DoC/DSU uplatňuje poskytovatel LNS sjednání nápravy u dodavatelů složek v rámci svých ujednání s těmito dodavateli. V mimořádných případech, kdy již není možné nebo vhodné tento postup realizovat, je poskytovatel LNS povinen po konzultaci s ÚCL sjednat nápravu v rámci svých činností spojených s ověřením systému, do kterého byla předmětná složka zařazena. Způsob a termín sjednání nápravy musí být vždy odsouhlasen ÚCL.
 - V případě, že není sjednání nápravy provedeno nebo není dostatečně účinné, resp. V případě, že složka, k níž bylo DoC nebo DSU přiloženo nebo systém, k němuž je přiloženo prohlášení ES o ověření, nesplňuje hlavní požadavky (ER) nebo příslušná prováděcí pravidla pro interoperabilitu (IR), a nebo v případě, že toto nebylo dostatečně deklarováno v rámci Prohlášení (ES), přijme ÚCL s přihlédnutím na nutnost zajištění bezpečnosti a kontinuity provozu veškerá nezbytná opatření dle čl. 7 nařízení o interoperabilitě (nařízení (ES) č. 552/2004). Příslušný pracovník ÚCL v tomto případě oznámí tuto skutečnost svému nadřízenému, který vyžádá komisionální posouzení uplatnění článku 7 nařízení o interoperabilitě v rámci ONS ÚCL.
 - Výsledek komisionálního posouzení potvrzuje ředitel Sekce provozní ÚCL, současně také vydá úkoly k zajištění neprodleného uvědomění poskytovatele LNS, koordinačního výboru FAB CE (FAB CE NSA CC) a Komise (EU).
- d) Další činnosti v rámci dohledu ÚCL nad poskytovateli LNS týkající se zajištění interoperability systémů a složek v rámci EATMN:
- ÚCL zajišťuje mimo postupy uvedené v bodě a) a b) dohled nad poskytovateli LNS týkající se zajištění interoperability systémů a složek v rámci EATMN aplikací postupů pro provádění regulačních auditů bezpečnosti (Směrnice SP – Postup inspektora SP při provádění auditů u poskytovatelů letových navigačních služeb a organizací pro výcvik řídicích letového provozu, ÚCL/S-SLS-005-n/2011.
 - V případě zjištění nedostatků postupuje dle zásad příslušných směrnic v kombinaci s bodem c) tohoto článku.

Kopie odsouhlasených DoV včetně TF jsou zakládána na oddělení interoperability ÚCL.

7 Ověřování systémů (LPZ), které nespádají do EATMN dle článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139

7.1 Obecně

V předchozích kapitolách byly popsány postupy a požadavky, které jsou ze strany národního dozorového orgánu uplatňovány na procesy certifikace systémů a složek ATM/ANS, které se primárně dotýkají těch LPZ, které spadají do působnosti Nařízení EP a R (EU) 2018/1139 a doposud platných částí Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004, o interoperabilitě evropské sítě řízení letového provozu (ve znění nařízení (ES) č. 1070/2009).

Z hlediska harmonizace postupů ÚCL je cílem upřesnit požadavky ÚCL pro zařízení, která nejsou systémy nebo jejich složkami/zařízeními dle článku 3.1 přílohy VIII Nařízení EP a R (EU) 2018/1139.

Z hlediska legislativní podpory jsou v tomto případě důsledně uplatňována ustanovení zákona č. 22/1997 Sb., ze dne 24. ledna 1997, o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů,.

7.2 Aplikace postupu

Dodavatelé zařízení (která nespádají do působnosti výše citovaného nařízení EU) vypracovávají a spolu s e zařízením předávají provozovateli průkazné doklady o posouzení shody provozních, technických a bezpečnostních požadavků, stanovených předpisovou základnou pro konkrétní zařízení, s charakteristikami zařízení, jakými jsou úroveň jakosti, užitné vlastnosti, podmínky používání, výkonové, spolehlivostní a bezpečnostní parametry, rozměry apod., včetně posouzení požadavků na jeho název, pod kterým je prodáván, resp. označován a včetně posouzení požadavků na udržení charakteristik zařízení v rámci jeho životního cyklu až po jeho recyklaci, nebo podmínky pro opětovné použití nebo požadavky na jeho likvidaci.

Požadavky na obsah a rozsah požadovaných průkazných dokladů, které vychází z ustanovení zákona č. 22/1997 Sb. a jsou dány příslušnými NV, případně uváděny v souvisejících ČSN, musí obsahovat minimálně tyto informace:

- Prohlášení dodavatele o shodě ve smyslu ČSN EN ISO/IEC 17050.
- Odkazy na předpisovou základnu v rozsahu odst. 7.3, včetně celých názvů a identifikačních znaků.
- Popis zařízení v rozsahu minimálně dle odst. 4.4 c).
- Popis postupu posuzování shody zařízení s právními předpisy nebo s technickými normami, výrobní metody a procesy mající vliv na charakteristiky zařízení. Hodnotící postupy, používané ve fázi navrhování a výroby, vycházející z modulů stanovených v rozhodnutí č. 768/2008/ES.
- Důkazní materiály o provedení posouzení shody, které prokazují, že zařízení odpovídá aktuálně (v době požadavku o schválení (uznávání) způsobilosti zařízení k použití v civilním letectví) platné předpisové základně. Formálně se doporučuje realizovat křížové odkazy v přehledných tabulkách s postupnou derivací požadavku předpisové základny, přes specifikaci konkrétní charakteristiky pro typ (verzi) zařízení (dle výrobní dokumentace), až ke konkrétní položce důkazního materiálu výrobce nebo dovozce, či ke konkrétní položce společného dokumentu výrobce/dodavatele a odběratele/provozovatele složky/zařízení, resp. poskytovatele LPS (např. FAT, SAT).

Obsah důkazních materiálů nesmí být v rozporu s požadavky obecně závazných právních předpisů a musí odpovídat příslušným normám, předpisům a doporučením (národním, EU, ICAO, EUROCONTROL), vztahujícím se ke konkrétnímu zařízení, pokud to jeho charakter vyžaduje.

Hlavní důraz je kladen na HW/SW spolehlivost, provozní, datovou a energetickou bezpečnost, ověření maximální zátěže (výkonnost), vliv degradačních stavů, možnosti nouzových postupů a aplikaci funkcí RCMS, pokud jsou v daném zařízení implementovány.

Pokud nejsou bez výjimky splněny všechny požadavky (včetně požadavků na konstrukci, uspořádání, značení, ergonomii apod.) uvedené v jednotlivých částech (kapitolách, bodech, odstavcích, ...) předpisové základny (viz odst. 6.3), uvedou se konkrétní části, které zařízení splňuje (např. konkrétní kategorie odolnosti proti jednotlivým vlivům prostředí).

Zvlášť se uvedou ty části „předpisové základny“, které nejsou plněny podle doslovného znění textu dokumentu, u nichž je však prokázáno plnění nejméně stejné výkonnosti, vlastnosti (včetně odolnosti proti vlivům prostředí) a úrovně bezpečnosti a spolehlivosti.

- f) Použité zkratky a názvosloví a symboly (s vysvětlením/překladem), které nejsou normalizovány, nejsou zcela běžné, které se od běžných odchyľují v pojetí daného Prohlášení dodavatele o shodě nebo jejichž výklad není zcela jednoznačný. Pro přehledné vyhledávání se uvedené skutečnosti (zkratky, symboly, ...) řadí v abecedním pořadí.

7.3 Předpisová základna

Jako předpisová základna se uvádí přesná identifikace dokumentů, podle nichž bylo zařízení projektováno, konstruováno, typově zkoušeno, podle kterých byla zpracovávána dokumentace a jejichž požadavky na výkonnost a vlastnosti zařízení splňuje. Předpisová základna je charakterizována úrovní dokumentů, které jsou řazeny v pořadí:

- a) civilní letecké předpisy,
- b) mezinárodní a české normy,
- c) doporučení EUROCONTROL,
- d) požadavky provozovatele zařízení/poskytovatele LS,
- e) jiné dokumenty vztahující se k danému zařízení.

Jednotlivé tituly předpisové základny musí být uvedeny jednoznačnou identifikací (přesně identifikovaný dokument názvem, číslem vydání, revizí, atd.).

Jako součást průkazných dokladů je požadováno zařadit všechny tituly předpisové základny nebo jiné odkazované dokumentace, které nejsou veřejně dostupné a na něž je v průkazných dokumentech odkazováno. Nejsou-li odkazované dokumenty volně dostupné, zajistí jejich zpřístupnění zpracovatel průkazných dokumentů, resp. zpracovatel Prohlášení dodavatele o shodě ve smyslu ČSN EN ISO/IEC 17050. Do souboru průkazných materiálů lze začlenit další dokumenty a důkazní materiály prokazující shodu nebo vhodnost složky/zařízení k používání. Pokud je to účelné, uvádí se blokové a/nebo logické schéma LPZ.

7.4 Požadavky na předložení důkazních materiálů

Výrobci / dodavatelé vypracovávají a dodávají důkazní materiály vždy ke konkrétnímu zařízení (typ, popř. verze) a při modifikaci nebo konstrukční změně zařízení jsou povinni tyto materiály v dotčených částech aktualizovat.

Výrobce nebo dovozce je povinen v období 10 let od ukončení výroby, dovozu nebo uvádění na trh na vyžádání poskytnout orgánu dozoru doklady o posouzení shody v rozsahu stanoveném v odst. 7.2.

Poskytovatel leteckých služeb, který požaduje od ÚCL schválení (uznávání) způsobilosti pro LPZ k použití v civilním letectví a který je jako provozovatel odpovědný za provozování pouze provozně osvědčených zařízení, může vyžadovat předložení dalších důkazních materiálů, s cílem získat jistotu o prokázání shody charakteristik zařízení s předpisovou základnou.

Uplatnění požadavku na předložení důkazních materiálů může být po celou dobu provozního využívání zařízení nahrazeno předložením Osvědčení typové způsobilosti (OTZ) nebo Souhlasu s použitím v civilním letectví, vydaného ÚCL dle postupů platných v předcházejícím období (do 20. 4. 2011) a platného v době jeho prvotního uvedení do provozu nebo jeho modifikace nebo konstrukční změny.

7.5 Úřad pro civilní letectví

Úřadu pro civilní letectví předkládá poskytovatel LS důkazní materiály v rámci procesu schválení (uznávání) způsobilosti pro zařízení k použití v civilním letectví, který je v případě kladného výsledku posuzování ukončen vydáním OPZ. Tento proces musí proběhnout před uvedením předmětného LPZ do provozního využití. ÚCL může vyžadovat v rámci posouzení způsobilosti zařízení provedení dalších zkoušek za účelem ověření výkonnostních nebo bezpečnostních parametrů nebo jiný doklad o jejich plnění. V tomto případě je v odpovědnosti provozovatele zařízení jejich zajištění.

8 Grafická forma a provedení dokumentů

Prohlášení ES o ověření systému musí být dle článku 1 přílohy IV Nařízení EP a R (ES) č. 552/2004 vyhotoveno ve stejném jazyce jako technická dokumentace. Je proto žádoucí, aby DoV a titulní a obsahové stránky dokumentu TF byly ve stejném jazyce, při současném splnění bodu i) této kapitoly. Ostatní vkládané nebo odkazované dokumenty musí splňovat bod i) této kapitoly.

Formální úprava dokumentů není evropským nařízením o interoperabilitě jednoznačně stanovena, proto ÚCL v rámci působnosti národního dozorového orgánu v oblasti schvalování systémů a složek ATM/ANS stanovil tato doporučení:

- a) Text jednotlivých kapitol Prohlášení ES uvádět příslušným nadpisem.
- b) Je-li některá z kapitol příliš rozsáhlá a Prohlášení ES by ztratilo na přehlednosti, je možno uvést odkaz na související dokument, který však musí být předložen současně s Prohlášením ES (pokud není veřejně dostupný).
- c) Dokument Prohlášení ES v listinné formě by měl být vypracován na formátu A4.
- d) Odkazované dokumenty je požadováno předkládat v elektronické podobě na CD/DVD formou přílohy k danému Prohlášení ES (TF). V případě, že je to vhodné, lze předkládat celý TF na CD/DVD.
- e) V případě nezbytnosti použití větších formátů (schémata, plány, fotografie atd.) v listinné podobě, tyto skládat do formátu A4.
- f) Jednotlivé články číslovat průběžně v celém dokumentu.
- g) Doporučuje se používat pro celý dokument jednotný styl písma a jednotné formátování jeho částí.
- h) Číslování a identifikaci dokumentu Prohlášení ES řídit v souladu s konfiguračním managementem zpracovatele.
- i) Předkládané dokumenty musí být zpracovány v českém nebo anglickém jazyce. V případě předložení dokumentů zpracovaných v jiném než některém z uvedených jazyků, bude požadováno provedení autorizovaného překladu na náklady žadatele.

9 Přílohy a odkazy

9.1 Seznam základního legislativního rámce

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 549/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe (rámcové nařízení),
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 550/2004 ze dne 10. března 2004, o poskytování letových navigačních služeb v jednotném evropském nebi (nařízení o poskytování služeb),
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 551/2004 ze dne 10. března 2004 o organizaci a užívání vzdušného prostoru v jednotném evropském nebi (nařízení o vzdušném prostoru),
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 552/2004 ze dne 10. března 2004 o interoperabilitě evropské sítě řízení letového provozu (nařízení o interoperabilitě) - **v rozsahu definovaném v odstavci 2, článku 139, nařízení (EU) 2018/1139,**
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2018/1139 ze dne 4. července 2018 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se mění nařízení (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 996/2010, (EU) č. 376/2014 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU a 2014/53/EU a kterým se zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nařízení Rady (EHS) č. 3922/91,
- Zákon č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

9.2 Seznam relevantních dokumentů IR, PNK, NK:

- NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1032/2006 ze dne 6. července 2006, kterým se stanoví požadavky na automatické systémy pro výměnu letových údajů pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu,
- NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1033/2006 ze dne 4. července 2006, kterým se stanoví požadavky na postupy pro letové plány v předletové fázi pro jednotné evropské nebe,
- NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 633/2007 ze dne 7. června 2007, kterým se stanoví požadavky použití protokolu pro přenos zpráv o letu pro účely oznamování, koordinace a předávání letů mezi stanovišti řízení letového provozu,
- NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 73/2010 ze dne 26. ledna 2010, kterým se stanoví požadavky na jakost leteckých dat a leteckých informací pro jednotné evropské nebe,
- NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 262/2009 ze dne 30. března 2009, kterým se stanoví požadavky na koordinované přidělování a užívání dotazovacích kódů režimu S pro jednotné evropské nebe,
- NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 29/2009 ze dne 16. ledna 2009, kterým se stanoví požadavky na služby datovým spojem pro jednotné evropské nebe,
- PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 1079/2012 ze dne 16. listopadu 2012, kterým se stanoví požadavky na rozestup kanálů hlasové komunikace pro jednotné evropské nebe,
- PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 1206/2011 ze dne 22. listopadu 2011, kterým se stanoví požadavky na identifikaci letadla pro účely přehledu v jednotném evropském nebi,
- PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 1207/2011 ze dne 22. listopadu 2011, kterým se stanoví požadavky na výkonnost a interoperabilitu přehledu v jednotném evropském nebi,
- PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2017/373 ze dne 1. března 2017, kterým se stanoví společné požadavky na poskytovatele služeb v oblasti uspořádání letového provozu / letových navigačních služeb a jiných funkcí sítě uspořádání letového provozu a dohled nad nimi, zrušují nařízení (ES) č. 482/2008, prováděcí nařízení (EU) č. 1034/2011, (EU) č. 1035/2011 a (EU) 2016/1377 a mění nařízení (EU) č. 677/2011.

9.3 Doporučené odkazy

- Council Resolution of 7 May 1985 on a new approach to technical harmonization and standards (85/C 136/01),
- Council Resolution of 21 December 1989 on a global approach to conformity assessment (90/C 10/01),
- Decision No 768/2008/EC of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on a common framework for the marketing of products, and repealing Council Decision 93/465/EEC,
- ATM Master Plan Level 3 -Plan (2019),
- EUROCONTROL Guidelines on conformity assessment for the interoperability Regulation of the single European sky, EUROCONTROL-GUID-137, Edition 3.0, 20 February 2012.

9.4 Doporučené internetové odkazy

https://ec.europa.eu/commission/index_cs

<http://www.eurocontrol.int/conformity>

<http://eur-lex.europa.eu>

<https://www.atmmasterplan.eu/>

https://ec.europa.eu/transport/modes/air/ses_en

<http://www.caa.cz/>

9.5 Příklad matice shody

Matice shody k prokázání plnění nařízení (EU) 2018/1139 – hlavní požadavky a požadavky IR, PNK, NK					
Pož.	Popis požadavku	Konkretizace	Obsah	Prostředek shody	Důkaz
1. Požadavek dle Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, IR, PNK, NK.	Uvést popis požadavku dle Nařízení EP a R (EU) 2018/1139, příloha VIII, nebo popis požadavku dle IR, PNK, NK	Uvést konkrétní objekt/ oblast/ činnost z uvedeného požadavku. Jednotlivý požadavek může obsahovat libovolný počet definovaných objektů/ oblastí/ činností.	Uvede se, jakým způsobem se plní konkretizované části požadavku – obsahová náplň činnosti zabezpečující splnění požadavku. Může být uvedeno vysvětlení, jak je dosahováno plnění verifikovaného požadavku v návaznosti na prostředek shody.	Uvede se, co deklaruje splnění požadavku, čím se prokáže splnění požadavku. Např. odkaz na konkrétní článek předpisu nebo normy, který stanovuje parametry požadavku. Není přípustné uvést pouze název daného dokumentu (prostředku shody). V případě potřeby se uvádí více prostředků shody, popř. odkazů na jeden verifikační prvek	Uvede se odkaz na dokumenty, které prokazují splnění požadavku konkretizovaného uvedeným prostředkem shody (např. odkaz na konkrétní část manuálu, směrnice, kde je popisována konkrétní činnost, protokoly z provedených zkoušek a ověření funkčnosti v rámci IOP.) Důkaz musí být konkrétní, jednoznačný (včetně čísel a názvů odkazovaných článků nebo protokolů v dokumentech, které dokazují, že příslušný požadavek byl splněn). Není přípustné uvést pouze název daného důkazního dokumentu. Dále se uvádí způsob a místo dosažitelnosti důkazu.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

9.6 Kontrolní list k plnění ustanovení tohoto dokumentu

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

SEKCE PROVOZNÍ
Odbor navigačních služeb
Oddělení interoperability

CHECKLIST PRO POSOUZENÍ DECLARATION OF VERIFICATION (DoV)

Základní údaje

Identifikace DoV	Název	
	Zařazení dle N EP a R (EU) 2018/1139 (příl VIII, čl. 3.1)	
	Popis procesu / změny	
Žadatel: (předkladatel)	Adresa žadatele / předkladatele	
	IČ	
	Provozovatel	
	Odpovědná osoba	
Druh kontroly:	Administrativní	
Cíl kontroly:	Ověření úplnosti posouzení systému v souladu s: - hlavními požadavky uvedenými v odstavci 3.2 a 3.3 přílohy VIII N EP a R (EU) 2018/1139, - dalšími relevantními dokumenty EU pro IOP (NK (ES) č. 1032/2006, NK (ES) č. 1033/2006, NK (ES) č. 633/2007, NK (ES) 29/2009, NK (ES) 262/2009, PNK (EU) č. 1206/2011, PNK (EU) č. 1206/2011, PNK (EU) č. 1079/2012,)	
Datum provedení:		
Kontrolu za ÚCL provedl:	Jméno/zařazení/	
Za provozovatele: (konzultant)	Jméno/zařazení	

P. č.	Kontrolovaný požadavek	STAV*	Poznámka
A. Identifikace systémů v rámci EATMN			
1.	Provedl ANSP kategorizaci/rozdělení provozovaných systémů EATMN?	ANO NE	016/3.1
	• Je provedeno „znázornění“ jednotlivých systémů a jejich složek dle čl. 3.1, př. VIII, N EP a R (EU) 2018/1139?	ANO NE	016/3.1
	• Je ze znázornění patrné zálohování systémů v provozním využití?	ANO NE	016/3.3
	• Je „znázornění“ aktuální?	ANO NE	016/3.7
	• Bylo „znázornění“ předloženo NSA?	ANO NE	016/3.2
	• Bylo „znázornění“ akceptováno NSA?	ANO NE	016/3.2
B. Dokument DoV			
2.	Je pro daný EATMN systém u ANSP vyhotoveno DoV?	ANO NE	016/6.4
3.	Obsahuje DoV všechny povinné části?	ANO NE	016/6.3
	• Je k dispozici identifikace zpracovatele (ANSP)?	ANO NE	016/6.3 b)
	• Je k dispozici popis míst provozního využívání prvků systému?	ANO NE	016/6.3 b)

P. č.	Kontrolovaný požadavek	STAV*		Poznámka	
		ANO	NE		
	• Je k dispozici popis systému?	ANO			016/6.3 c)
		NE			
	• Jsou provedeny odkazy na předpisovou základnu /nařízení ES?	ANO			016/6.3 a)
		NE			
	• Jsou uvedeny odkazy na TF a dokumenty v něm použité?	ANO			016/6.3 f)
		NE			
	• Je k dispozici popis postupu, použitého k prokázání shody?	ANO			016/6.3 d)
		NE			
	• Jsou uvedeny podmínky provozního využití/omezení?	ANO			016/6.3 g)
		NE			
	• Jsou k dispozici iniciály a výstupy kvalifikovaného subjektu, je-li použit?	ANO			016/6.3 e)
		NE			
	• Byla předložena deklarace (doložka) o DoV?	ANO			016/6.1
		NE			
	• Je k dispozici prohlášení o platnosti DoV?	ANO			016/6.3 h)
		NE			
	• Obsahuje deklarace datum, identifikaci a podpis oprávněné osoby?	ANO			016/6.3 i)
		NE			
4.	Jsou pro daný systém definovány prostředky shody (MoC)?	ANO			016/6.3 a)
		NE			
5.	Je DoV zpracováno pro hlavní záložní i nouzové části?	ANO			016/6.1
		NE			

P. č.	Kontrolovaný požadavek	STAV*		Poznámka	
6.	Je DoV aktuální a obsahuje uváděná předpisová základna aktuální dokumenty?	ANO			016/6.3
		NE			
7.	Je z DoV patrný soulad s hlavními požadavky na ATM/ANS, uvedenými v př. VIII N EP a R (EU) 2018/1139?	ANO			016/ 4.4, 9.2
		NE			
8.	Je z DoV patrný soulad s dalšími požadavky, definovanými v IR nebo jiných dokumentech pro interoperabilitu v EATMN?	ANO			016/ 4.4, 9.2
		NE			
C. Technická dokumentace (TF) k DoV					
9.	Je k DoV připojen soubor technické dokumentace (TF)?	ANO			016/5.1
		NE			
10.	Obsahuje TF identifikaci příslušnosti ke konkrétnímu DoV?	ANO			016/5.2 a), 5.3 a)
		NE			
11.	Obsahuje TF aktuální dokumenty, které prokazují deklarovanou shodu?	ANO			016/5.3 b)
		NE			
	• technický popis posuzovaného systému,	ANO			016/5.2 b)
		NE			
	• znázornění, s přehledným uvedením rozhraní příslušného systému a jeho složek,	ANO			016/5.2 b)
		NE			
	• seznamy DSU/DoC,	ANO			016/5.2 d)
		NE			
	• seznamy dokumentů předpisové základny (neveřejné),	ANO			016/5.2 f)
		NE			

P. č.	Kontrolovaný požadavek	STAV*		Poznámka	
		ANO	NE		
	• důkazy o provedených verifikacích, včetně jejich výsledků (doporučeno realizovat maticí shody--(havní požadavky, jednotlivá IR, konkretizace-MoC-důkaz nebo postup z CS),	ANO			016/5.2 g)
		NE			
	• certifikáty, výsledky verifikace, a další důkazní materiály.	ANO			016/5.2 h)
		NE			
12.	Jsou součástí TF manuály, odborné osnovy, pohotovostní plány apod., které popisují provozní využitelnost daného systému?	ANO			016/3.4
		NE			
13.	Obsahuje TF příslušné DSU/DoC nebo ve zvláštních případech příslušný nahrazující ekvivalent?	ANO			016/5.2e, 4.7
		NE			
14.	Je související DSU/DoC aktuální?	ANO			016/4.1, 4.2
		NE			
15.	Má DSU/DoC všechny povinné náležitosti?	ANO			016/4.4
		NE			
	• identifikace zpracovatele,	ANO			016/4.4 a)
		NE			
	• identifikaci a popis složky,	ANO			016/4.4 c)
		NE			
	• odkazy na předpisovou základnu,	ANO			016/4.4 b)
		NE			
	• postup použitý pro účely posouzení shody složky (s hlavními požadavky a příslušnými prováděcími pravidly pro IOP),	ANO			016/4.4 d)
		NE			
	• plnění ustanovení předpisové základny a podmínky použití složky (doporučeno realizovat popsányými postupy a prezentovat maticí shody,	ANO			016/4.4 e)
		NE			

P. č.	Kontrolovaný požadavek	STAV*		Poznámka	
	• iniciály a výstupy kvalifikovaného subjektu, je-li použit,	ANO			016/4.4 f)
		NE			
	• datum, identifikaci a podpis oprávněné osoby.	ANO			016/4.4 g)
		NE			
D. Ověření EATMN systému					
16.	Bylo provedeno ANSP ověření EATMN systému (vyhotovení nového DoV /aktualizace stávajícího DoV) v souladu s platnými požadavky?	ANO			016/5.1
		NE			
17.	Prováděl ANSP ověření samostatně?	ANO			016/6.2
		NE			
18.	Účastnil se ověření systému kvalifikovaný subjekt?	ANO			016/6.2
		NE			
19.	Je pro ověření systému provozovatel kompetentní?	ANO			016/3.5
		NE			
	• Má provozovatel dokumentované metody (postupy) pro posouzení fází: - celkové provedení systému, - vývoj a sestavení systému, - jeho nastavení, - integraci do provozního prostředí, - postupy údržby systému?	ANO			016/6.2
		NE			
	• Má erudovaný personál (výcvik, profesionalita, nestrannost.....)?	ANO			016/6.2, 3.5
		NE			
	• Má zajištěny prováděcí podmínky?	ANO			016/6.2
		NE			

Za ÚCL/SP/OI

10 PŘECHODNÁ, ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tato směrnice je třetím vydáním a zohledňuje úpravy, které jsou způsobeny novelizací Vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 108/1997 Sb., která vešla v účinnost 28. 4. 2023.